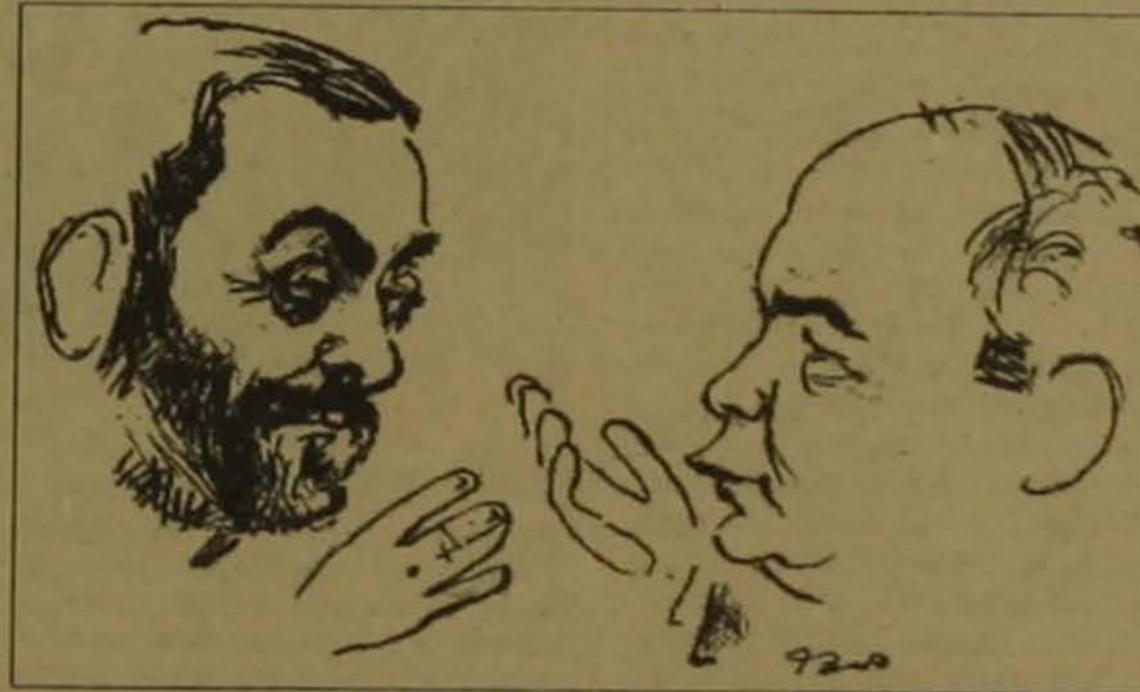

ԱՆԿԱՐԱ, 10 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Թուրքիայի զիսավոր տօքի այն հայտարարության կաղակցությամբ, թե Բրդական աշխատավորական կուսակցությունը (РКК) Դայաստանում ոռուսական իրինուներ է ծեռ բերել եւ Խանի տարածուվ դրանի առաջել Յոյուսիսային Խաք, Խանի հետ դիվանագիտական ճանաժամի նոր փուլ է սկսվել. Ըստ Թուրքիայի հեռուստաեսության «Ալիթ-6» ծրագրի հաղորդման, զիսավոր տօքի ներկայացուցիչ գեներալ Օգլասնակը հայտարարել է, թե Յոյուսիսային Խանում ծեռնարկված գործողության սկզբից ի վեր Խանի տարածից 15 փորձ է արվել ահարեւկական գործողություններ Խականացնելու Թուրքիայում. Երա ասելով, Խանը շարունակում է աջակցել РКК-ին: Օգլասնակն ավելացրել է, որ Թուրքիայի արտգործնախարարությունը գործողության սկսվելուց հետո հինգ անգամ հանդես է եկել հայտարարությամբ Խանի դեկավարության հասցեին, իսկ դիվանագիտական միջոցներով Խանից նախազգուշացնելու են արվել: Թուրքիայի արտգործնախարարության մամլո Խարուղար Ալբելն իր հայտարարության մեջ ասել է, որ դիվանագիտական եւ Խաղաքական միջոցառումների հետ մեկտեղ Խանի դեմ կծեռնարկվեն նաև ուազմական միջոցներ: Ներկայում Անկարայում նմնարկվում է նախատեսվող ուազմական միջոցների ծերը: Մինչ այդ հայտնի է դարձել, որ բուրքական բանակում չեղյալ են հայտարարվել բոլոր արձակումներն ու ուազմական որությունն է համարավուել:

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Վազգեն Սարգսյանը «զորակոշային ռեսուրսներ» է դահանջում, իսկ Բարեկեն Արտբգյանը կարենում է նաեւ մտավոր ներուժի դահդանումը

ԱՌԻՆԵ ՄԱՐՏՅԱՆ
Աժ-ի հունիսի 10-ի նիստում
բվեակուրյամբ ընդունվեց Պետա-
կան ձեռնարկուրյունների և անա-
գար շինարարության օրյեկտների
սեփականացնելու մասին և աղաղե-
սականացման 1996-97 թ. ծագ-
րի մասին ՀՀ օրենքում փոփոխու-
թյուն կատարելու օրենքի նախագի-
ծը: Օրենսդրական այս նախաձեռ-
նության հեղինակը Աժ դաշտամա-
վոր. Երեանի փոխադասարք Ա-
զատ Արշակյանն է: Նախագծի հա-
մաձայն Երեանի Ամբոյան 27
հասցեում գտնվող թիվ 2 հացի գոր-
ծարանը ընդգրկվում է սեփակա-
նացնելու օրյեկտների շարքում:
Նախորդ օրը, ի դաշտասխան այն
հարցի, թե ինչո՞ւ է Ա. Արշակյանը
միայն այսօր, սեփականացնելու
մասին ծագրի հաստատումից հետ-
ուերկայացնում փոփոխուրյունը
լլեցին նեց, որ ինքը դարպանի
նորացել է: Եվ շնայած դաիլիման
մնուրո առարկայի վկարելու
օրական և ոչ բացահայտ առարկուր
Աժ նախագահն էր Արշակյանը
շնորհակալուրյուն հայտնեց «Եղ-
անագրին նենարկման համար», ա-
վելացնելով, որ դա աղացուցում է
թե խորհրդարանը որքան ուսադիր
սեփականացնելով օրյեկտի
նկատմամբ: Մինչդեռ խորհրդարա-

Աի միջանցեներում ըստկանց էին ժ-
զում, որ այդ հիեարկորյամբ ղա-
զամավորը լուծում էր մասնակո
հարց; Ինչեւ:

Այսուհետեւ խորհղարանում սկսվեց Զինադարձության մասին ՀՀ օրենքի 2 նախագծերի Խնարկությունացից ի ը հոդրապը կառապատրյունն եւ. Օրենքի 1-ին նախագիծը ներկայացրեց ՀՀ դրաստիա նույրյան նախարար Վազգեն Սարգսյանը. Նա ներկ. որ թեղիք մեր բանակը «ճավալային ինսանով հասել է իր զարգացման ավա-

ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ԵՐԵՒԱՆԵՐ
ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՀԵՆ ԾԱՌԱՋՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՎԻՒՆԻՍ ՓԱՍՏ Դանդաղության կառավարության անդամների, ընդդիմության ղեկավարների, ԱԺ դատամավորների, մշակութականության բարձր խավի երեխաները ներկայությամբ քանակում ուղղակի լեն ծառայություն Դամաձայն ՀՀ դատապահության նախարար Կ. Սարգսյանը կա ըսդամեսը 4-5 դեղի. Երախավի երեխաները ծառայություն են բանակության Ըստ Երախավի, դատապահության բանակից ազատություն են օրինական ճանադարձություն ինստիտուտներ, իսկ հետագայուն անդամները աստիճանության ընդունելու ժամանակակից լավագույն աշխատավայրում աշխատավայրում:

zuuunns

Նորակազմ վեց
թեմերի
առաջնորդները
հայտնի են

Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի դիվանադես Ներսէս արքեպիսկոպոս Պողատաւանի «Ազգ» ուղարկած հաղորդագրության համաձայն, կիրակի օրը, հունիսի 15-ին, Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաքողիկոսը եղիսկողոս կձեռնադրի Եւ կօժի նորակազմ վեց թեմերի թեմակալ առաջնորդներին՝ Մայր աթոռի միաբաններից՝

- Եզնիկ ծ. Վրդ. Պետրոսյան (Դարձավային Ռուսաստանի թեմ)
  - Սեղուհի Վրդ. Չուլջյան (Գուգարաց թեմ)
  - Նավասարդ Վրդ. Կճոյան (Արագածոտնի թեմ)
  - Արքահամ Վրդ. Մկրտչյան (Սյունյաց թեմ)
  - Նարեան ծ. Վրդ. Հովհաննիսյան (Ուկրաինայի թեմ)
  - Առաքել Վրդ. Քարամյան (Կոտայքի թեմ):

Ըստունելություն
Ելիզաբեթ Ա
քաջուհու ծննդյան
տարեղարձի առթիվ

Երեկ Ազգային օղերայի ծեմասրա-
հում Դայաստանում Մեծ Քրիտանիա-
յի դեսպան դոկտ. Զոն Միջաները
ավանդական ընդունելություն էր
կազմակերպել էլիզաբեթ Բ քաջու-
հու ծննդյան տարեղարձի առջիվ։
Պետական գործիշների, օսարեւելցա-
դեսպանների, տարբեր կազմակեր-
պությունների ներկայացուցիչների,
մավորականների եւ լրագրողների
առաջ ելույթ ունենալով՝ դրս դես-
տանը նետց, որ թեև նման առիթ-
ներով ընդունված չէ խոսք ասել,
սակայն ինչը ընորհակալություն է
հայտնում ներկաներին հրավերն ըն-
դունելու համար եւ առաջարկեց ՀՀ
ՆԳ եւ ԱՍ նախարար դրս Մեծ
Սարգսյանին բաժակ բարձրացնել ի
դաշիւ քաջուհու, իսկ ինըն իր բա-
ժակը բարձրացնել ի դաշիւ ՀՀ
նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի։
Դնչեցին 2 երկների ազգային օրի-
ներգերը...

ԲԵԼԱՌՈՒՍ-ՌՈՒՍԱՏՐԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՒՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՄԵՐԱԳՎՈՒՄ է

10 2015-01 BBC REL - 1193

ՏԵՂԱՐԾ. ԵԶԸ. ԿՐԵ. «ԱՀ
ՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Բելառուսի նախա-
զակ Ալեքսանդր Լոկաչենկոն օրեն-
ի կարգավիճակ տվեց իր և Բորիս
Ելցինի կողմից սուրագրված Ռու-
սաստանի և Բելառուսի միության
մասին դայմանագրին: Այսօր այս
դայմանագրից փափերացրին Ռու-
սաստանի և Բելառուսի խորհրդա-
րանանի փերին դպրաները: Մոսկ-
վան և Մինսկը դեռ չեն դաշտաս-
փուն դաւնային դիտուրյուն ստեղծել
սակայն նախատեսվում է ստեղծել
միասնական դրամանիշ և սահմա-
նել միասնական բարեփակություն: Փաստարդի փափերացման առիրով
այսօր Մինսկում, եղույր ունենալով

**Իրանը 30 միլիոն
դոլար կներդնի
Նախիջենական**

ԲԱՐԵՒ. 10 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ
Խրանք մասին է 30 միլիոն դրամ
ներդնել Նախիջևանում ցեմինտի
գործարանի շինարարության և ինք-
նավար հանրադեսուրյունը բնա-
կան զագոլ առափուղբելու գործում:
Ըստ Բարի ռադիոյի հայտնելով
այս մասին Ադրբեյջանում Խրանք
դեսպանը նշել է որ սույն նախագ-
ծերը կիրականացվեն Խրանական
կառիքադի 100 տոկոս մասնակցու-
թանը:

ԵԵՆԼԻՆ ասաց. թե ուս բարձրացի
ճան դաշտնաներից ոչնան փո-
ձում են խափանել ողայնանազրի լ-
րագործումը։ Նա հայտարարեց. ո-
այդ հարցը բարձրացնելու և Ո-
սաստանի վարչապետ Վիկտոր Շե-
նոմիրդինի հետ մոտ առագայում կա-
յանալիք հանդիլման ընթացքուն
Անդրադառնալով Խորհրդայի
Միաբան մասնակիութեան Ալե-
սանդր Լուկասենկոն դա որպէս ո-
ղես ողբերգություն եւ ասաց. թե ի-
զիսավոր նոյատակը «կործանված
վերականգնեն է»։

Գյումրիի կենտրոնամ դայթեց
զազալիգավորման ավտոմեքենան

Եկ. Ժամը 15:35-ի սահմաններում
դումբիի կենտրոնական բաղամա-
րը ցնցվեցին հուժկու ոլայրյո-
ւոց: Սայար Նովա փողոցու
մանկական զբայջուց ոչ հեռու
այթել եւ գազալիցիալորող ավ-
տեմբենան ինչը տեսի եւ ունեցել
ովանաբար անզգութերյունից
նկված բոցի դաշնառով: Դեղ-
վայր հասած հրեծ մետինան
միջոցով հրդեմ շխացողից շե-
տացնել Ականատիստերի վկայու-
սոք այդելը տեսել եւ տուր կես
ու ինչը հնարավորորդուն եւ
ու նախինան դայրյունը տահա-
ւուակա տեսների բռակիցներին:
Այս տեղեկությունների հրեցին

Իից կան այրվածքներ ստացողներ.
որոնք տեղափոխվել են բայց օգ-
նության մեջնաներում։ Պայրյու-
նից շատ դասուհանների առակի-
ներ են փերմի մոռակա մի բանի
փողոցներում, դեռքի վայրի հարե-
սանությամբ եղի են հրդիկի ոչ մեծ
բռնկումներ, որոնք հրեացների կող-
մից հանգցվել են։

«Լը Մոնդ» ֆրանսիական հեղինակավոր օրաքերթն ամեն ամիս հրատարակում է «Լը Մոնդ դիլուսմասիկ» անունով մի հավելված, որը մեծ կշու ունի եվրոպական խաղաղական եւ գրական ցրանակներում։ Դավելվածի հունիսյան համարը հաճելի անակնկալ է մատուցում հայերին, գրախոսականների բաժնում անդրադառնալով դրոֆ. Վահագն Տատրյանի Դայլական ցեղաստղանությանը նվիրված գրին։ Տատրյանի վերջին ցրանի հրատարակությունները արժանավոր են են գրավել Եվրոպայի, Ավստրալիայի եւ այլ մայրցամանների մամուլի էջերում։ Խոյնիսկ ցեղաստղանության վերաբերյալ իր մի գիտական հատորի բուրերեն թարգմանության վրա դրված արգելի վերացումը բուրժական դատարանի կողմից կարելի է վերագրել Եվրոպայում այդ հրատարակությունների ձեռք բերած մեծ վարկին։ Մինչ ա-

Միանձնյա խաչակիրք՝ մրոֆ. Վահագն Swsrյան

ԵՐԱՎԻՇԱԳ ԱՌԵՆԻՄ.

մերիկացի գիտնականները դժվարությամբ ու դժկամությամբ են ընդունում *Sars*յանի նորանոր բացահայտումները, Եվրոպայի նրանց գործընկերներն արդեն վաղուց անվերադահուրեն ընդունել են հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ դրոֆ. *Sars*յանի թերած փաստերը «Հը Մոնդ, ողոլումահիկի» էօթում տղագրված գրախոսականի վերնագիրն անգամ վկայում է այդ մասին. «Պատմաբան Վահագն *Sars*յանի նոր բացահայտումները. Գերմանիան եւ հայկական ցեղասպանությունը».

Գրախոսը՝ Վիգեն Չթերյան, հոդվածի առաջաբանում գրում է. «Դայկակալան ցեղաստանության փասթը համառուեն հերթելով, Թուրքիան հայոց Խողով վարագութել է իր երեսնի դաշնակցի կայսերական Գերմանիայի դերն այդ գործում»։ Իսկ մի փոքր ներեւել նա հաստատում է. «Միաժամանակ դրոֆ. Տարյանը ցույց է տալիս, որ Գերմանիայի գեներալները նախօրու տեսյակ կին տղահանության նոյատակներին են զանկանալ հետեւանդներին»։

Գրախոսականում փաստ փաստի հետեւից է բերվում Տասրյանի գրից, որն իր ամբողջության մեջ մասնաւում է գերմանացիների մասնակցությունը Դայլիական ցեղասղանությանը:

Տասրյանի միանձնյա «խաչակրությունը»՝ ամեն զնով աշխարհի դատասխանատու գերհզոր դեռություններին ճանաչել տալ Հայկական ցեղաստանությունը, հարցերի մի ամբողջ շարան է առաջարտում, որը դեմք է բոլոր հայերի եւ ծանարտությանը հետամուս բոլոր գիտնականների կողմից ոչ միայն հասկացվի:

այլ նաեւ դաշտանվի:

Առանց թերազնահատելու Զորյան
ինստիտուտի, Դայլական համագու
մարի, եւ առանձին ուսումնասիրող
ների տեսազան աշխատանքներն այլ
ուղղությամբ, Տարյանի աշխատու
թյունն անհամեմատ ավելի նոր հար
ցադրություններ է առաջացրել Խաղաքա
կան եւ գիտական ցշանակներուն
սակայն դրոֆեսորն առ այսօր չ
կայելում այն համընդհանու
դաշտանությունը, որին արժանի է
Անտարքետության մի Խանի դատար
ներ կարող են լինել. Մի կողմից գո
յեւ համեստ դրոֆեսորի անձնավկ

բուրյունն է դատաստիք: Մյուս կոմիտիք մեկ ուրիշ դատանար Սակայն երա աշխատության խոռոչ նշանակ կուրյունն ու ազդեցությունը վեր ամեն նկատառությունը: Այդ իսկ դատապահ անհրաժեշտ է սատար կանոններ երան եւ գիտական ուժեւ համար աշխատության հովանակությունը և վերցնել երա մինչ այժմ նենակ կրատած աշխատանքը: Մեր գիտնականներից շատերը, այդ բնույթ նաև մի շարք հայտնի հեղինակություններ, գրադապած են նեղ, անծնակա թեմաների վրա աշխատելով, չնայած ասիրը ներկայանալու դեղին երանել լին վարանում քակել հայնի դուռը նյութական օժանդակություն սանալու համար: Սա նշանակում, անուուց, ու ամեն

Թանության հարցով՝ Բայց, ցավո՛տ, մենի ցեղասղանության ուսումնասիրությունը չենի դարձել համընդհանուր մշակողության առարկա, ինչուս օրինակ, հրեաներն են արել Ողջակիզման հարցում։ Ով, եթե ոչ մենի, մեր գիտնականներն ու նրանց օսարազգի գործընկերները, դեմք է դեկապարենի այդ շարժումը։

Դամաձայն եմ, որ ցեղասպանության հարցը այս նույր թեմա է, եւ որու գիտնականներ նախընտրում են դրան մոտենալ հարուկ «ծեռնոցներով», որդեսզի չմեղադրվեն կողմնակալության մեջ եւ որդեսզի դրանով չկորցնեն իրենց հեղինակությունը: Բանի որ ինչժան էլ նրանք փորձեն մնալ անաղարտորեն անաշար, միեւնույն է նրանց աշխատանքը ունենալու և խաղաթական հնչեղություն եւ ենթատես:

Եր Բենար Լյուիսի եւ ավելի
վաղ Առնոլդ Թոյնբրի նման գիտնա-

հակառակ ազդեցությունն ունենալը
Դետեալիս լավ մշածելոց հետ
նրանք վերանայում են իրենց դիրքությունը։ Այս առումով խիս հասկանական է «Ձերուսալեմ փոս» թերթի մայիսի 4-ի համարում տղագրված Յոսեֆ Գոթի հոդվածը՝ որտեղ նշված էր. «Ողջակիզումը մարդկային դատության մեջ որդես եզակի իրադարձություն ընկալելու եւ ներկայացնելու դահանջը առավել լուրջ հարցեր է առաջացնում։ Այն փորձում է վերահսկասավորել հին հրեական մի միտում, համաձայն որի հրեաների դեմ ատելությունը դիսկում է որդես իր ժեսակի մեջ եզակի մի երեւություն։ Այն հակառակում է «դատության մեջ աշխարհը միշտ եղել է եւ այսուհետ էլ կլինի հրեաների դեմ հասկացությունը» ավելի համընդհանուր՝ «Ողջակիզումը մեջ դարաշջանում ցեղաստանության ամենածայրահեռ արտահայտությունը»։

թյունն է» հասկացությանը»: Պարոն Գոելն իր դատողությունները եզրափակում է խրատական մի նախադասությամբ. «Եթե ցանկանում ենք որ ուրիշները հետարրվեն մեզ հետաքահածով, մենք իմբներս դեմք ցույց տանք, որ հետարրվում ենք ու շահենք ոռեւուրութիւններու...»

իշեների ողբերգություններով»:
Եթե իրենց ամբողջ իշխանությանը ու ազդեցությանը հրեաները գիտակցում են, որ ուրիշների ողբերգություններին անհարեւ մնալու չեն կարող նողաստել իրենց դատին մենք հայերս ավելի շատ դատապահների շքահայաց լինելու եւ ջկրկ նելու միեւնույն սխալը դնդելով, որ Դայկական ցեղասույնանությունը եղակի փորձություն է մեզ համար:
Ես տեսել եմ, թե ինչո՞ւս, երեսն որով. Տատյանն էլ է ընկնում այս ծուղակը հակառակվելով հրեաներին Այնան ժամանակ, որ մենք ընդգծեն երկու ողբերգությունների համընդհանությունը լինելու հանգանանքը, մենք լավ համագործակցության մեջ կլինենք եւ ավելի լավ հնարավորություն կունենանք նողաստելու Դայ դատի ճանայմանը:

Բարեբախտաբար, այս անգամ
դրոֆ. Տատրյանը ոսկու հանի
հայտնաբերել: Թեղասղանության
գերմանացիների մասնակցության
բացահայտումը հարցի ցավոս ե
զգայուն կողմերից է, որովհետեւ ինչ
քան էլ գերմանացիները ներողու-
թյուն խնդրեն եւ փոխհատուցեն ի
րենց զոհերի վճասները, միեւնույն ն
որանց Վայրագությունը հնարավո
չէ մոռանալ: Դա ոչ իրեաները կա-
րող են մոռանալ, ոչ էլ մյուս առ
գությունները: Գերմանացիների ան-
ցյալ Վայրագությունների մասին ո
րեւ նույն չափազանց ցավալի իր-
ողություններ եւ առաջացնում առ
ողոք եւ կրուսակ մեկն եւ կրուսակ

բողջ Եվրոպայով մեկ։ Եվրոպաց
ները ասիրը բաց չեն բողնում մի
չեւ Վեց շահարկելու գերմանաց։
Ների անցյալում գործած ամեն և
հանցան։ Պրոֆ. Տատյանն այդ ս
ռումով կարծես լավ հնարավորու
թյուն է սկել Երանց իր գրում նե
կայացնելով գերմանացիների Վա
րագ բնազդի մութ ծալթերն ու ս
կունները, որոնք զգվում են նացին
տական ցցանից առ ավելի վա
Առաջին համաշխարհային դաշ
րագմի օրերը։ Տատյանի փաստա
րությունը մի ավելորդ անգամ հա
տառում է այն տեսությունը, որ Գե
մանիան դարասկզբին «գլխավ
փորձ» էր կատարել նախան կի
կեւ մարդկանց ոչնչացնելու իր ս
թողները երկրորդ համաշխարհայ
նի ժամանակ։

Նու էլ լինի առիթը կամ դատրվ
կը, դրոֆ. Տատյանն այժմ ավելի
ավելի է հոչակվում Եվրոպայում
հաջորդական գրեթով որդես ց
ղասղանության բնագավառի աւ
նանշանավոր գիտնականը. Եր իր
տարակումների միջոցով Դայկական
ցեղասղանությունը ավելի խան
քել ճանաչման է արժանացել
նախեան որ գիտակցեն. նա գու
ել կարողանա Գերմանիայից որ
փոխհատուցուած դոկտր, մինչեւ Թո
ւման Անդրանիկոսի եւ Անդրեան

Գյումրեցի լրագրողներ՝ մամուլի օրենքի նախազօհի մասին

Մամուլի զանգվածային լրատվության միջոցների մասին նոր օրենքի ընդունման խնդիրը շարունակում է մնալ օրակարգային լնայած նրա գործնական լուծման ուղղությամբ վերջին շրջանում առաջընթացի նշաններ չեն նկատվում: Իհարկե, եթե չհաշվենք ռավականին արագ ԱԺ նստաշրջանի օրակարգ մասված առանձին օրենքը հետուատաժետպարագանական եւ սաղիոյի մասին: Ծիսյալ խնդրի ընթացության հետագա ծավալման մասնավորաբես ամիսներ առաջ լրացրողների աշխատանքային խմբի մշակած եւ «Ազգում» հրադարակված օրենքի այլընտրանքային նախագծի հնարկումները՝ շարունակելու նորատակով մեր թղթակիցը դիմեց Գյումրիում գործող լրագրողներից մի քանիսին: Խնդրելով հակիրճ իրենց կարծիքն արտահայտել այդ նախագծի մասին: Ստորև ներկայացնում ենք նրանց դատասխաններից երկուսը: Մյուսները հաջորդիվ:

ԱՂԱՍԻ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ. «Կումայրի» բաղաբական թերքի զիսավոր խմբագիր. Ընդհանուր առնամբ ընդունելով «Զանզվածային տեղեկատության միջոցների մասին» ՀՀ օրենքի լրագրողների ներկայացրած նախագծի ոգին. դրույթներն ու հոդվածները, համադատասխանությունը զարգացող ժողովրդավարության դահանջներին. միաժամանակ կողմանայի այն տեսնել առավել անառակելի ու լրամշակված: Ուստի ինձ քույլ են տալիս մի բանի կետերի շուրջ հայտնել դիտուրյունները, որոնք հուսով եմ. ուշադրության կարժա-

Նանան նախագծի հեղինակ գործընկերներիս կողմից:

- Ավելորդ ևմ համարում 14 հոդվածի 5 կետը՝ Կարծում եմ եթք որեւէ Երկրում սահմանափակվում է մեր լրագրողի մասնագիտական գործունեությունը, կարելի է ներզուծության այլ միջոցներ և ոմեր գտնել (միջազգային կազմակերպություններ, մար-

կան նոր վտանգից փրկեցին լրացրդները, որը նշանակում է, որ ցանկացած ժողովրդավարական իշխանություն դիմք է, իոզաւարություն դրսեւուի ազատ ռազմուի և զանգվածային տեղեկատվության այլ միջոցների նկատմամբ (իոզաւարություն նաև ֆինանսական, տեխնիկական օգնության ձեւով):

Դու իրավունքների կինոռները լրագրողների ընկերակցություններ եւ այլն) խև այդ եւկրից մեզ մոտ հավատարձագրված լրագրողի գործունեության սահմանափակումը կիսանգեսմի ոչ թե մեր լրագրողի գործունեության ընդլայնմանը այլ մեկ տարե ճարրու իրավունքների ուժու

Տանկավի էր, որ օրենքը խստուեն, բայց և մասնազիտուեն սահմանագասեր Եռութեան դրոնոգրաֆիայից: Կարծում եմ, որ այդ կետերը նշակելիս ողեսք էր համազորժակցել այլ մասնաշեմերի հետ:

պայմանագրով:

4. Վեջին առակուրյունն վերաբերում է հերթան ծավալին: Կամուն են, որ հերթան անհրաժեշտություն առաջանալու դարշապայում նման դարտադրանքը (ոչ ավելի, քան հերթվող նյութի ծավալի կենսակին) կամայականություն է տեղեկատվական միջոցի կողմից: Պեսէ է տուժած կողմին առավել նյութավոր դայանանել ընձեռել:

զամ զամանակության մարդկանց» ձեռակերպումը (3-րդ զյուղը, հոդված 12, կետ 1): Ի՞նչ ասել է հանրաճանաչ հանի՝ կամ նանի հազար մարդ դեմք է մեկին ճանաշի, որ նա հանրաճանաչ կոչ Փի:

Լուրջ և հստակ լրացրակման կարիք ունի նախազի 4-րդ զյուղի 19-րդ հոդվածը: Եռոյիկ-սեփս-ողոր նորութեական արշարանի հրա

ՀՄԱՅԱԿ ԵՆԳՈՅԱՆ. «Անգողակ» տարարենքի զիստյուն խմբադիր. Սկզբից է ասել որ Հայութանում մասունի և զանգվածական պահօնություն մասին.

Հունիսի 5-ին ՀՀ ԳԱԱ Արեւելա
զիտուրյան ինսիտուտում Հայաստա-
նի Հանրադեմոկրատիանում ԱՄՆ-ի
դեսպան Փիթեր Թոննենը հանդիս
գալով դասախոսությամբ կարծիք
հայտնեց, թե Կովկասը կառող օդակ
է ուսւառության հարաբերություն
ներում: Նա Հայաստանի Վրաստա-
նի և Ադրեգանի տնտեսությունների
ամրադրությունը դայմանափորում էր
այդ հարաբերությունների բարելավ-
մամբ: Քանի որ այդ օդակի գործո-
ւությունը ենթադրում է նաև հայ-
րութական հարաբերությունների բա-

աղահովելու համար։ Սակայն Թուրքիան խորը ճգնաժամի մեջ է։ Դա առավելապույն անդրադառնում է Երան բաղադրական համակարգի վրա։ Թերեւս դրա հետ կառված «Հյուտիիերում» առաջնորդողի հեղինակ Օքրայ Էլեին Թուրքիայի շահերի տեսանկյունից խիս մասհողիչ է հաճարում նախազահ Սովեյման Դեմիրելի զերգաղվածությունը։ Նա մասնավորաբեր ասում է. «Թուրքիան ճակատագրական օրեր է անցկացնում։ Մինչդեռ հանրապետության նախազահ Սովեյման Դեմի-

շին, նրան բաժին է ընկնում մետա-
ղես գրադիվել հիմար, աղաւանոր և
ամքարտական գործիչներով, որոնց
գի ուղղի նրանց սխալները»:

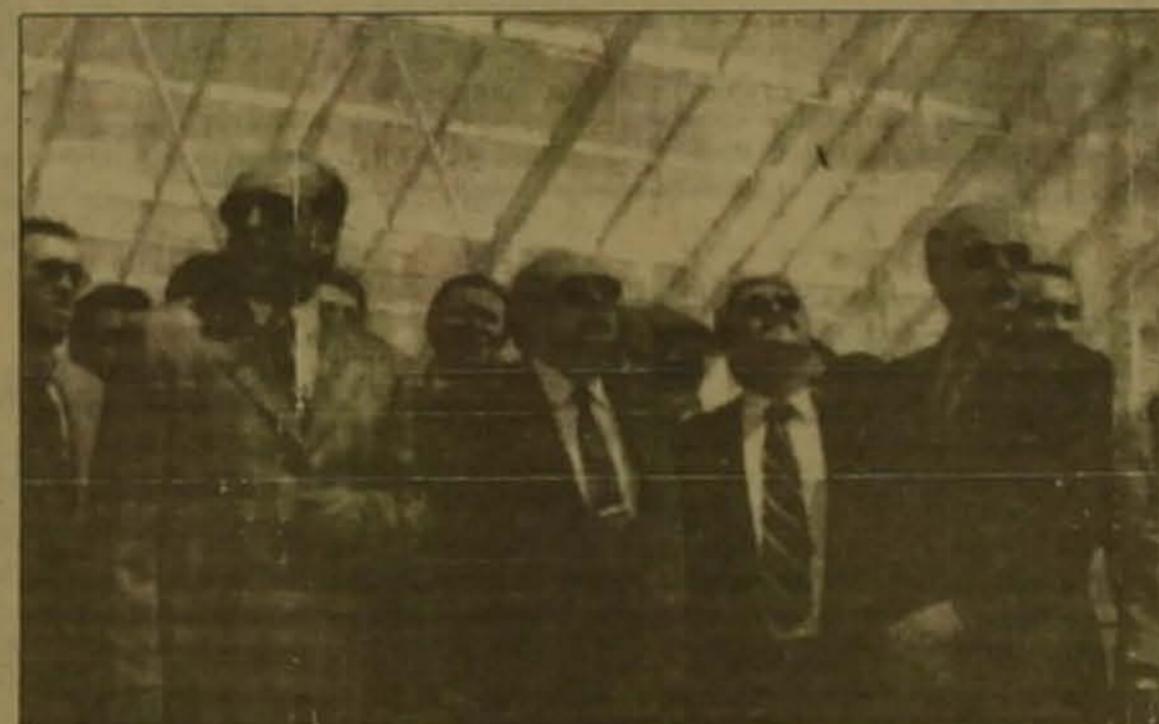
Օքայ Եթիի Տվյալներով ս.թ.
Փետրվարի 1-ից մինչեւ մայիսի 15-ը
այսինքն 104 օրվա ընթացքում Սու-
լեյման Դեմիրելը Անկարայում հյո-
րենկալել է 27 դետոքտների նա-
խագահների. 1 իշխանի. 4 զարչա-
դեսի և նույնիան արզուրծնախարա-
րի. 2 երկրների զիսավոր տարի դե-
մերին. հանդիդումներ է ունեցել
Թուրքիայում հավատարմագրված

Նեմիրելի գերծանցարեօնավածության դաշտ նեղու համար նշենք. որ նա 1924 թ. ծնունդ է. Ծնայած դատկառելի տարին. նա աչքի է ընկնում ոչ միայն անտվոր հիւսողությամբ. այլև չափազանց առույզ է Սակայն Եթերի առաջնորդողությամբ. որ հրադարակվել է «Հյուսիսարևի» նայիսի 16-ի համարում. խոսք ոչ այնքան Նեմիրելի առողջության. ինչքան նրա գերզադաշտության հետևանքների մասին է որոնք. ինչ խոսք. բացասարար են անդրադասում երկի ներխաղաքա-

ծոնեությունը։ Քանի դեռ շատ նակար է խաղախական համակարգի ճգնաժամը. ներքին և արտաքին խնդիրների նախաձեռնությունը թուրքայում իր ձեռքում է պահում բանակը. և հազիվ թե կարգավորվեն հայ-բարեխական փոխարքականությունները։ Եթե անզամ Հայստանը, միտեւ անցյալի և աղաղայի օրզանական կատր ժողովուրդների կյանքում հետևի «անցյալը նուանդու զնով իր հայացքը դեմի առաջանական ուղղելու» դեսպան Թումանցի առաջարկին. միւսույն է բու-

ԱՐԴԱՐԱ

Նախաձեռնությունը Թուրքիայում բանակի ձեռնում է

Եվը մի օր Սամբուլում է լինում հա-
ջոր օրը Ազգարադում որտեղից
շատում է Վարտավա, որդիսպի 4-
ր օրը հայտնի Անքաղիայում Կարճ
առած նա նեկ օրվա ընթացքում մի-
ջին հաւքով երկժամյա բոիչ է կա-
տարում. նրա մոտ կազմակերպվում է
օսարեներյա հյութերի 4 արարդա-
կարգային ընդունելություն և ղա-
տոնական առնվազն երկու հանդի-
դում»: «Ավելին, շարտնակում է Ե-

բազմարիվ դեսղանների հետ, ընդունելով 171 դատվիրակորյուն։ Նեփածանանակահասվածում նա 18 ցրագայություն է կատարել Երևանի ներսում միաժամանակ իրականացրել է արեւելքյա 5 այցելություն և ներկա է գտնվել 106 հանդիսարյուններում։ Բացի այս ամենից, նա մասնակցել է Ազգային անվտանգության խորհրդի նիստերին և դատունական գանձան ճաշկերպույրների։

Իւրայիլը հասնցելու է հասցրած Վասնեցը

կառակ ՄԱԿ-ի 245 բանաձեկի, առ այսօր շարունակում է վերահսկել այդ տարածները, որոնք թե Ավիվը իր անվտանգության գոտին է համարում։ Թե՛ւ ԲԵՐՏԻՐԸ բազմից հայտնել է որ եթե խրայելուն զորելով դուրս բերվեն Լիբանանից, լիովին կերածիավորի Խորայելի սահմանի անվտանգությունը, սակայն Խորայելի մտահոգության առարկան ավելի ուժ է Լիբանի գետի ջուրն է, իսկ որ Խորայելը ըստ ողականքակի 60 տոկոսն աղափովում է գրավյալ տարածների տաշանելի հաւային, այդ թվում է Լիբանիի։ Դա է վկայում նաև այն փաստը, որ 1991 թ. մայիսի 11-ին Խորայելի կառավարությունը հայտարարեց, որ թե Ավիվը Լիբանանի գրավյալ տարածները

Ի՞ց զորեւը դուս չի թելէլու, խանի հետ
այդ ցրանում գտնվող քի դաշտները
2 երկների համար ընդհանուր չեն հայ-
տարավել։ Այնինչ, Ռեյռուքը բազմից
շետել է, որ մատիր չէ Լիբանանի հա-
րավի քի դաշտները երես բանակցու-
թյունների թեսա դարձնել։ Ավելացնեն,
որ Խորայելը չի համաձայնվում Սիրիա-
յին վերադարձնել Գոյանի բաժնունները, ոչ թե կարեւորում է դրանց ուզմա-
վարական նշանակությունը, այլ հիմնա-
կանուա այստեղ առկա քի դաշտների
դաշտաներով, որտեղից աղափովում է
Խորայելի դահանջարկի ուրաք 22 տոկո-
սը։ Թե՛ Ավիկը երես չի ցանկանա-
նաւ դադսահնացիներին վերադարձնել
Շորդանանի արևմտյան առափնյա այն
ցրանունը, որտեղ կան քի դաշտներ։
Ինչեւ, 1996 թ. աղրիյան օմքակո-
ծությունների հետեւամուվ իրենց ընակա-
վայրերը լիած բազմաքի կախստական-
ներ աղաւտանել էին Լիբանանի հարա-
վում և անսա կոչվող վայրում, ԱՄՆ-ի խա-
ղաղարար ուժերի ծամբարում, որը աղ-
րիի 18-ին Խորայելի ուրակություննե-
րի քրախո դարձալ, ինչի հետեւամուվ
գոհիվեցին 105 աղաւտանյալներ։ Խոր-
այելը ՄԱԿ-ի ուզմական ծամբարի օմքա-
կությունը բացատեց որդես Տէհինի-
կական սխալի արդյունք ընդգծելով, որ

նաև նամբարի գոյության նախն ան-
տեղյակ է, ինչը հերկվեց ՄԱԿ-ի կողմից
ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր բարուդար
Բութուսո-Դալիի հանձնարարությամբ եւ
վեցինիս ռազմական հարցերով խորհր-
դական, հոլանդացի գեներալ Ֆունգ
Ֆուն Քափենի գլխավորությամբ, անկախ
ռազմական փորձագետների հետախոսո-
րյունների արդյունքները աղացուցեցին,
որ ՄԱԿ-ի ռազմական նամբարի ոմբա-
կոծությունը «տեխնիկական սխալի հե-
տևանք» լեռ: Գեներալ Ֆուն Քափենի
նախագծի հիման վրա ՄԱԿ-ը 1996 թ.
մայիսի 7-ին այս առնչությամբ հրադա-
րակեց գեկուցագիր, որը խիս զայրաց-
րեց Խորայելին՝ արժանանալով Երա հան-
դիմանությանը: Թե՛ Ավիլի ՄԱԿ-ին մե-
ղադրեց հզօրուահականներին աղաս-
ան տալու մեջ Զեկուցագիրը գնահա-
տելով անընդունելի՝ Վաշինգտոնը
դաշտանեց Թե՛ Ավիլի դիրիորուումը:
Մինչդեռ ՄԱԿ-ը գեկուցագիր սվալները
համարեց հալասի եւ անկողմնակալ
Զեկուցագիրը սրբ Խորայել-ՄԱԿ փոխ-
հրաբությունները: Այսուհանդեռձ
գեներալ Քափենը ընդգծեց, որ անկախ
այն բանից, թե ՄԱԿ-ի նամբարում գտն-
վում էին զինվորականներ, թե ոչ, որեւէ
մեկին իրավունք չի վերապահվում
ոմբակոծել այն: Արարական եւլուները
ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդից դա-
հանքեցին դատադարել Խորայելի գոր-
ծողությունները Հարավային Կիբանա-
նում, առկայն դրական արդյուն չար-
ձանագրվեց. Խոկ ՄԱԿ-ի գլխավոր բա-
րուդար Բութուսո-Դալին պետքուամ

տուղար Բութրոս-Ղալիլ դրամունս
այս առնչությամբ, եթե չասեն ճակա-
սագրական, առաջ զայլի նշանակու-
թյուն ունեցավ այդ դատաժողության
վեցերեցրեցի հարցում։ Այսօր Խորայի-
լից հասուցում դահանջող ՄԱԿ-ի որո-
ման հաստատումը թերևա այդ կազմա-
կերպության 1996 թ. մայիսի 7-ի գե-
կուցագի հավատումը դեմք է համա-
րել։

կան կյաբենի վրա:
«Ազգը» նախորդ համարներուն
հանրագումարի թերելով «Բարոյն
քյուն» կուսակցություն-քանակ հա-
կասությունները որոնք երկրում իս-
լամ արմատականների աննախա-
ղեղ ակտիվացման արդյունքն են
հանգել եր եղրակացության թե-
թուրիայում խորանում է հաղաքա-
կան համակարգի ճշնաժամբ: Ինչ-
քան էլ քանակը վերահսկի գործա-
դիր իշխանությունների ու կուսակ-
ցությունների գործունեությունը երկ-
րում: Առան, որին այլրեւանեային
հաղաքական ուժ չի հաջողվու-
ի հասնել առևա ճշնաժամի բոլաց-
մանը: Դեռևս այդ գիտակցությամբ
է, որ Օքրայ Եւսին անընդունելի է
համարում հանրապետության նա-
խազահի գերծանրաթեռնվածությու-
նը ուղղելու նրա եռանիք ճշնաժա-
մի բոլացմանը: Եւսին միաժամա-
նակ Դեմիրենի գերծանրաթեռնվա-
ծության դատվակրով ակնարկում է
որ նա նախաձեռնություն հանդես
ըների երկրի ներքաղաքական կյան-
քում: Սա տուկ ակտիվության կոչ չէ
այլև վկայությունն է այն անարդյուն-
նավետության, որ հաղաքական հա-
մակարգի ճշնաժամի դարմաննե-
րում դատադարձվում է քանակի գոր-

ଫୁଲାବ ଘିନ୍ଦିବାଦ ପିତରଙ୍ଗ ହ୍ରାମାବା-
ସାର୍ପିର୍ଯ୍ୟିନ୍ଦ ଜି ହ୍ରାମାକିଷିମ ଡେର୍ମାସ-
ନ୍ଦ ରାନ୍ଧିରାଲାବ କ୍ଷେତ୍ରପିର୍ଯ୍ୟାବିନ
PKK-ଙ୍କ ମେତ ହ୍ରାମାର୍ପିତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟାବ ଧର୍ମ
ପର୍ଯ୍ୟବେ ପରଦିନ ଓତ୍ତାପରଦିଲ୍ଲିପି ମାତା-
ଧାର୍ମପିତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ: «PKK-ର ଅଧିକାରୀଙ୍କଙ୍କ ନେ-
ର୍ଥନ ଘିନ୍ଦିଲାପ ତ ପାର୍ଶ୍ଵଦେଶକମ» ପିତା-
ଧାର୍ମପିର୍ଯ୍ୟାବ ଘିନ୍ଦିବାଦ ପିତରଙ୍ଗ ହ୍ରାମାବା-
ସାର୍ପିର୍ଯ୍ୟିନ୍ଦ ଜାଗାତାତିଥିଙ୍କ ନେତ୍ରିମ୍ବାଦିପିତା-
ପିତରଙ୍ଗଙ୍କ ମେତ ପରାମିତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟ ଧରା ଆପା-
ଧିଙ୍କ ନେ: ପିତରଙ୍ଗ ମେତ ମେତିମ ଏ ହି-
ମାଳ, ଏ ବାହ୍ୟାଧାରୀ ଉପକ୍ରେମାନ ନେ-
ମିଶିଲାପ ହେତୁକି «ଜ୍ୟୋତିର୍ଲିଙ୍କରି» ଅନ୍ତାର୍
ବ୍ୟାପକ ହେତୁନାକ ଓରାଯ କ୍ଷେତ୍ରି
ଜୁନିକୁର୍ତ୍ତନେତିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ତ ହେବି ଧାରାପରିବ୍ରା-
ଣିକ, ପରମ୍ପରାଗି କାରପାଦାବ ହି ପାର-
ିତର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ମେତିକାହିଁ ନେତରଙ୍କିମ ତ ଆତା-
ହେବ ଜୁନିକୁର୍ତ୍ତନେତି ବାହ୍ୟାଧାରୀତିନ୍ଦି-
ର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ନେତାଙ୍କ ହାଧାରୀପି, ଜ୍ୟୋତିର୍ବାଦିନ୍ଦି
PKK-ଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେ ପରଦିନ ଜାଗାତାତିଥି
ଧର୍ମ ଓତ୍ତାପରଦିଲ୍ଲିପି ପାର୍ଶ୍ଵ ଘିନ୍ଦିପାଲା-
ନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟାବ ମାତାଧାର୍ମପିତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ: ଜାକା-
ନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଧର୍ମପିତାମ
«PKK-ର ଅଧିକାରୀଙ୍କଙ୍କ ନେତରଙ୍କିମ ପାର୍ଶ୍ଵ
ପାର୍ଶ୍ଵଦେଶକମ» ମେତାଧାରୀତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପରଦିଲ୍ଲି
ତ ନେତା ହେବ ମେତାଧାରୀତିନ୍ଦିର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଧର୍ମପିତାମ
ନେତା ପାର୍ଶ୍ଵଦେଶକମ ଅନ୍ତାର୍ଦ୍ଦେଶକମ ଧର୍ମପିତାମ
ଏ ପାର୍ଶ୍ଵଦେଶକମ.

THE JEWISH PRESS

ՈՌԱ-ԽՐԱՆԱԿԱՆ ԽԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎՃՈՒՐՆԵՐԻ ԵԽԱՊԱՆ ՏԱՐԱԾԱԿՑԱՆՈՒՄ

ԹԵՂՐԱՆ. 10 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Իրանա-ռուսական հարաբերությունները վճռուրու դեմք կիսաղան տարածաշրջանում խաղաղության և կայունության դրամանման գործում: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այս մասին ասված է վերջին Իրանի նախագահ ընտրված Սեյխ Մոհամեդ Խարեմի Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինին հղած դաշտախանութեանը: Ռուսաստանի ներքու պատճենը կ արդեւ ընազավառներում ՌԴ-ի և Իրանի կաղղերի ընդլայնման անհրաժեշտությունը: Իրանի նոր նախագահը հայտնել է իր երկի դաշտասահմությունը զարգացնելու եղկանը համագործակցությունը, ինչպես նաև փոխգործակցելու Ռուսաստանի հետ տարածաշրջանային և միջազգային մակարդակներով: Խարեմին ընդհանակալություն է հայտնել Ռուսաստանի դեկագարին ընտրություններում հաղթելու առիվ ընդհավառանելուի համար:

ԱՐԵՎՄԱՆ ՏԵՐՆԻՔՆԱՆԵՐԻՆ ՕՌԱԿԱՏԱՆՐ ՂՈՒՄԸ Է 125 ՄԵԴ ՊՈՂԱՐ

ՄՈՍԿՎԱ, 9 ՀՈՒՆԻՍ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Առ այսօր Ռուսաստանի տրասահմանյան դարսեր հաշվի առնելով նախկին ԽՍՀՄ-ի բոլոր դարսերց վճարելու նրա ստանձնած դարտավորությունները, կազմում է 125 մլրդ դոլար: Այդ մասին «Էխո Մոսկվի» («Մոսկվայի արձագանք») ոսդիրկայանի ուղիղ երեր արձակվող հաղորդման ժամանակ հայտարարել է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության փոխվարչադիր: Էկոնոմիկայի նախարար Յակով Ռուբինսոնը: Նրա խոսքերով, այդ գումարի մոտ 40 տոկոսը փոխ էր առնվել 1989-90 թվականներին: Ընդ ուրում, Ռուսաստանին դարս են մոտավորապես նույնեան գումար: Բայց ամրող խնդիրն այն է, որ Ռուսաստանի այդ դարսերը ծեռակերպվում էին «կուսակցության և կառավարության ոռուսմամբ», բայց ընդունին չին ծեռակերպվել ուրիշս գարկային դայմանագրեր: Այդ կաղակությանը, ընդգծել է Յակով Ռուբինսոնը, հայտնի չէ, թե այդ դարսերից հետովան գումար կվճարվի Ռուսաստանին:

Վիետնամում վիճումները «բարձր մակարդակի» վրա են

Այսօտ Վիճակնամբ «ցուցադրում է» վիժումների աշխարհում ամենաբարձր մակարդակներից մնկը: Պատճենական վիճակագրությունը 1995 ին առձանագրել է հղիության կամայական բնդիաման 1.3 ճնշ գիպր-սակայն արեւմույն փորձագետները կարծում են, որ իրականում դրույց

UԵր թժէկաղատմաքանները մեծ եւ արժեխավոր ժառանգություն են բողեք քանզարանի ցուցանմուշները հավուր դասեածի օգտագործելու համար։ Դատկաղես մեծ են Միջիքար Յեւացու, Գրիգորիսի, Ամիրդովլար Ամասիացու եւ նրանց հետնորդների գործը շարունակող Լեւոն Շովիաննիսյանի դերն ու ժառայությունները։ Նա տարիներ շարունակ ուսումնասիրել է հին եւ միջնադարյան հայ թժէկության դատմությունը, որի արդյուններն ամփոփված են նրա հինգհատորյա «Բժշկության դատմությունը» Ղայասամում հնադարյան ժա-

ցուցիչ է: ժամանակակից դատմիլ Արհասակե Լասիկվերցին նրան ծանալում էր իրեւ «այր իմաստուն եւ խելամիշ յոյժ աստուածային գրոց որդեսք թ ոչ այլո՛»: Նա իր հիմնադրած բուժարաններում եւ հիվանդանոցներում թժկություն էր ազանդում: Աշխատություն է գտել եւ դասախոսությունների շարք կարդացել մարտողական օրգանների գործունեության մասին, ներհուն հիմնություններ ունեցել մարդակազմության մեջ, ծանոթ էր հելլենական թժկությանը: 13-րդ դարի մեծանուն քժիչէ էր Գրիգորիսը: Նա զբաղվել է հոգեբերապոյայի տարբեակներով, բուժարաններում հիմնադրվեց վաճական խոռոչ հիվանդանոց, որ դարձավ Արեւի և Արեւությի համար նման հիվանդանոցների ստեղծման նախատիպ:

Թանգարանում լայնորեն կարելի է ցուցադրել հայ թժկուների մասնակցությունը Դայրենական մեծ դատերազմի տարիներին եւ 1988-ի Մոյսակի մեծ երկրաշրջից հետո աղետի գոտում նրանց աշխատանքը: Դետարերություն է ներկայացնում եւ գործնական մեծ առում ունի ուսուցչադիմք Անդրանիկ ճաղարյանի աշխատանքը՝ նվիրված հաս աղիմի հրազենային վերերին: Խոկ թժկության ծառայության

Հայ քժշկության
պատմության թանգարան
Հունեն: Ինչո՞ւ...

ԲժԵԿՈՒԹՅՈՒՆԾ Հայաստանում դարերի դամություն ունի: Նրա ուսումնասիրությամբ գրադարձել ու գրադարձում են բժիշկներն ու ազգագրագետները, հնէարաններն ու դամարանները։ Սակայն նրա դիտողական-ցուցադրական կողմը աղքատիկ է եւ, որ զլխավորն է չունենի հայ բժեկության դամության բանգարան։ Այս հացը շատերին է հետաքրքրել ու հուզել, եւ բժիշկ-ժեսարանների, եւ գործնական բժիշկների, եւ դաշտոնյաների։

մանակներից մինչեւ մեր օրերը» աշխատության մեջ: Արժեքավոր ուսումնասիրություններ են կատարել Լեռն, Ֆրանսահայ բժշկադպրության Վ. Թորգոմյանը, այլ:

Գործը լավ կազմակերպելու դեղում բանգարանը բավարար ցուցանմուշներ կունենա, որոնց մեջ մասը դեռախոս կլուսաբանեն թժկության զարգացման ուղիները Հայաստանում հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը։ Կրնութագրվեն ճանաչված թժկությունների գործունեությունը, նրանց գիտական ներդրումը, կցուցադրվեն թժկագիտության նվազումներն ու հաջողությունները։ Դրամի կղամեն ժողովրդական թժկության միջոցների եւ մերոդների, թժկության կրյության ստեղծման, գիտական թժկության միջազգային ծույրեցումների, աղեսաների մասին եւ այլն։ Հայաստանում թժկության դատմության զարգացման փուլերը հետեւյալ հերթականությամբ դեմք եւ ներկայացնել, դատմական նյութերը դեմք եւ օգանակի գուգակցվեն նորագույն գեղարվեստական ծեւերի որմանների, Խանդակների, հնէարանական նյութերի, առարկաների, ինչ-դեմք նաև տեխնիկական միջոցների հետ, որ բայց կտա ստեղծել իննօրինակ ցուցադրումներ, կաղափովի դրանց առավելագույն դիտողականությունն ու բրվանդակության զայական ընկալումը։ Ի դեմք, գեղարվեստական ինստիտուները, տամատեսարաններն ու տամաններները, Խանդակագործության եւ գեղանկարչության գործերը, Իրնիկական-Երկարատեմ տեսաֆիլմերի ցուցադրումը, երաժշությունն ու ասմունք նույնութեա արդիական բանգարանի բաղադրատարեր են ու միջոցներ։ Խև անցյալը դեմք եւ վերակենդանացնել ժամանակագրական կարգվ։ Մեր թվագրությունից առաջ, հնադարյան ժամանակներ, միջնադար, նորագույն ժամանակներ, առաջա

Ժօվկուրյուն եւ թօվկական հիմնարկներ Դայաստանում եղել են մեր թվագրությունից առաջ: Միայ է այն կարծիք, թե թօվկուրյան ժագումն ու զարգացումը մեր երկում կաղված է արարական թօվկուրյան հետ: Մեր թվագրությունից առաջ կատարվել է զամանակափուլ, գլուխյուն է ունեցել այդ-ծաղկանոց, որտեղ դեղաբույժներ են անցերել: Դայաստանից այլ երկրներ են արտահանվել կավը, կապույտ խաղ, ամոնիակը, սիլիստրան: Պատմական այս փուլի լավագույն գիտակներ են Վ. Թորգոմյանը, Լեռն, մյուսները: Դեռ նրանց գիտական ուսումնափրությունների հիման վրա դեմք է ստեղծվել ու տեղադրել դաշտուրյան այդ փուլի գուցանմուշները: Միջնադարյան անվանիքին համապատասխան Միջիարա Դեռացուն է դաշտանում հայ թօվկուրյան նվաճումների դասինելոյակը: Նա մեծ նշանող դրիչէ, ընախույզ է Գիլիխուփիա: Դեմք է լայնորեն ցուցադրել նրա կյանքն ու գործը, աշխատությունները, թեւալու խոսքները, ասույթները, կարծիքները Շումանին:

Մասին:

Միջնադարյան փուլը ցուցադրելու համար կան բավականայափ հարուստ նյութեր եւ ցուցանմուշներ: Օրինակ Գրիգոր Սաքիստրոսը 11-րդ դարի ազգային բժշկության անվանի ներկայա-

սաբուժությամբ։ Գրել է «Բննութիւն ընութեան մարդոյ եւ նորին ցավոց»։

Նետազոտելով վաղ միջնադարյան հայ գրականությունը, Մարիելա Մելիք-Փաշայանը արժելավոր նյութեր է հավաքել: Նա նույն է, որ հայ ամբողջ բառապատճառի մեջ 900 բժշկական բնագիտական արմատական բառ-եթումներ կան: Մեր ազգային բժշկության դասմության համար խուռան նշանակություն ունեցան ակադեմիկոս Լեւոն Խաչյանի՝ Մատենադարանում հայտնաբերած նյութերը, որոնի վկայում են բարձրագույն բժշկական դուրոցների առկայության եւ բժշկագիտության զարգացման մասին՝ միջնադարում: Բժշկության դասմության ուսումնասիրության, ազգային բժշկության զարգացման բնագավառում հսկայական աշխատանքներ են կատարվել հատկապես վեցին տասնամյակներում: Այդ ժամանակահատվածում մեծ ներդրումներ են կատարվել գործնական բժշկության մեջ: Ըստնականի սկզբներին Երիտասարդ բժիշկների մի ամբողջ փայլուն փաղանգ ունի դրեց Հայաստան՝ Լեւոն Դովիհաննիսյան, Վահան Աթոռունի, Ռուբեն Յովյան, ուստի ուրիշներ: Դարց է ծագում. ո՞րն է ակադեմիկոս Լեւոն Դովիհաննիսյանի բուն մասնագիտությունը. թերապե՛տ, մանկավա՛րժ, բժշկադասմաբան: Մրանցից յուրաքանչյուրը նա համարում է իր կյանքի գործը, յուրաքանչյուրը՝ ուսուել է մասնաւուն եեցք:

հանցուրում քողել է մնայուն հետեւ։
Աղազա թանգարանում վերջին տա-
նամյակների թժեկագիտության եւ
գործնական թժեկության բնագավա-
ռում ձեռք թժած նվաճումները դեմք է
ցուցադրել ոս կարենու իրադարձու-
թյունների եւ սարերկերի, որոնք շատ
ու կարենու։ Անակասիկ. 1922-ին Եր-
ևնում բացվեց հայ թժեկության դաս-
մության լուսավոր էջերից մեկը. գյու-
թյուն ունեցող թժեկական միակ դր-
ուցի բազայի վրա առժողկոմ Սեմյոն

Լազարեի առաջարկությամբ ստեղծվեց Երևանի դեւական համալսարանի թօւկական ֆակուլտետը։ Դայաստանի ողջ դասմության ընթացքում առաջին անգամ հայր հնարավորություն ունեցավ իր նախնիների եւկրում մայրնի լեզվով թօւկություն ուսանելու։ Դինք տարի հետո թօւկական ֆակուլտետը սկսեց առաջին ցըամակարժեցը 32 հոգի։ Նրանց մեջ էին ժողովով Գարեգին Աղօայյանը, Արտավել Մելիք Սամանյանը, ապա՝ 1922-ին սկսելուեց Հայ

դամյանը, այլ! 1923-ին ստեղծվեց Հայաստանի գիտարժութեական անդրանիկ կենտրոնը՝ մայրամաղամի տռողիկական հիմսահետութը: 1925-ը Արզնիի առողջարանի, առաջ նաև Հայաստանում առողջարանային շինարարության հիմնադրման տարերիվն է: Կազմվեց համեմունքին դրեւն ուսումնասիրող հանձնաժողով: Հովհաննիսյան, Մեղնիկյան Ռաֆիկին, Փիրումով: Հանձնաժողով հավասեց, որ Արզնու քրով կարելի բուժել սրային, եռվային, կանանուկրահոդային հիվանդությունները: 1930-ին հրադարակի Վրա էր հայկական բժեկական տերմինարանության բառարանը՝ Հովհաննիսյանի, Տեր-Պետրոսյանի, Աբեղյանի հեղինակությամբ: 16 տարի անց Լեւոն Հովհաննիսյան ակադեմիա «Հայաստանի բժեկության» բազմահատոր աշխատաթուրքությունը: 1928-ին հայարձնակ Կապու

գնդաղետ Կարո Բչեմյանն այդ տարի
ներին հանդես է եկել արժեխավոր նո-
րարար կան առաջարկություններով։
Ինեւրժիք հարուստ ցուցաննութենե-
րի ցուցադրմամբ կարելի է ստեղծե-
դեղաբանությանը նվիրված սրահը
Մեր քաջարությունից առաջ Դայաստա-
նում եղել է դեղաբույսերի այգի, մեր
ազգային թժկությունից այլ երկրներ-
են անցել մի շարք կարելու դեղամի-
ջոցներ։ Մեկ եւ կես դար առաջ գոյու-
թյուն է ունեցել բորտանոց, եւ բուժու-
մը կազմակերպվել է տեղական դեղա-
գործների բույսերով։ Տակավին 1922-
ին, Տարտուի համալսարանի գիտական
աշխատակից Մենիկլյանը կազմակեր-
պեց Երևանի համալսարանի թժկա-
նան ՚իակուլտետի դեղաբանության
ամբիոնը։ Դեղաբանության զարգաց-
ման սյուս օգախներն են Դայաստանը
ԳԱԱ նույր օգանական ինժիուրի ինս-
տիտուտի համադատասխան բաժինը
փորձարակական թերապիայի եւ օր-
գանական սինթեզի լաբորատորիան ե-
այլն։

Բժշկության բանգարանը թերի կլինիկի էր առանձին սրահ չիատկացվել քժկազիտուրյան մեջ էլեկտրոնային հաշվիչ մեթնաների եւ կիրեռնետիկայի լայն կիրառման հարցերին: Էլեկտրոնային հաշվողական մեթնաների ներկա վիճակը եւ զարգացման հեռանկարները թույլ են տալիս ուղղակիորեն խոսելու քժկության մեջ ավտոմատացման միջոցների ներքափանցման մասին: Առաջին դրան է մովկել մարդու եւ հաշվողական մեթնաների համագործակցման փոխազդեցության խնդիրը: Դրան լուծվում են քժիկների եւ մաթեմատիկոսների սերտ համագործակցությամբ: Այս բնագավառում կարեն ներդրում դիես է համարել ակադեմիկոս Ռաֆայել Ստամբուլյանի եւ Լինո Միհևյանցի նշակած եւ առաջարած էլեկտրատագրության համակական վերլուծության նոր մեթոդը: Թանգարանի ցուցանութեները կրացնելու ժամանակին կազմության հիգիենայի, բժշկական պարունակության, մանկաբարձության եւ գինեկոլոգիայի, մանկաբարության, օենացենաբանության ուղիղոգիայի եւ ուսուցչաբանության բնագավառներում հայ անվան քժիկները:

Դայ թժէկության բանգարան սեծ ծեղու առաջակությունը, մեր հաստա համոզմամբ, լայն արձագանք կգտն Սփյուտի հայարենակ վայրերում, հո րյուրավոր և հազարավոր մարդիկ օ նության և ազակցության խարիս կնետեն՝ Դայաստանում թժէկակա բանգարան հիմնադրելու ակնկալո թյամբ: Այսդիսով, մեր ազգային թժ կությանը զերաբերող բազմաթիվ տարաբնույթ նյութե բանգարանի մ ջոցով մեր ժողովրդի օրինական սեփա կանությունն ու հղաւությունն կդա նան: Այս կադակցությամբ մեծ ան լիներ ունեն Մեսրոպ Մաշտոցի անվա Մատենադարանն ու Մինիթար Դերաց անունը կրող թժէկական համալսար նի համարատասխան ամբիոննե մասնագետները եւ, ինչ խուլ, առաջ հերթին հանրադեսության առողջ դահության նախարարությունը:

**«Հոգեմավոր ճառագայթումներ»,
հեղինակ՝ Գարեգին Ա Ամենայն
հայոց հայրապետ**

Վեցիր լոյս տևակ Նորին
սուր օծություն Տեր Տեր Գարե-
գին Ա Ամենայն հայոց կարողի-
կոսի «Հոգեմտափոր ճառագայ-
րումներ» անվան ներքո հարըն-
շիր ժողովածուն խմբագրու-
թյանը ճանոր գրական բնադրա
Սուրեն Դանիելյանի:

Աշխատությունը նաև դասագրեա-
յին արժեք ունի եւ հանձնարարվում
է հայերենի եւ տիպոտիքահայ ուսու-
ցիչների ուսադրությանը:

2000 դոլար Երեսանի կոնսերվատորիային՝ Սպիրակովից

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՅՈՒՆԻՑ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ակտիվություն ցուցաբերած 10 լավագույն ուսանողների՝ 6 ջութակահարի եւ 4 դաշնակահարի:

Մնալակիրների կնուրոնացված
բնությունների ամփոփումը՝
կենսրոնացված կարգով

Երեկ Երեւանում եւ հանրաղետորյան ճարզերում սկսվեցին ավագ դրդոցի ավարտական բնություններ մարեմատիկա առարկայից: Ռուկե եւ արծարք մեղալների թեկնածուները բննությունները հանձնեցին կենցունացված կարգով՝ կրուրյան քաժինների կողմից ընտրված դրդոցներում: Մայրաքաղաքի մեղալի հայտներու 50-ը կենցունացել էին թիվ 7 միջնակարգ դրդոցում, ուր առավելագույն ժամը 9:45 բացվեցին կնքված ժամերը՝ 12 մայն համձակարգությունների մարզերում մեղալի հավակնող տրամադրությունների բնությունները կսուզվեն ոչ թե մարզային, այլ նոյն հանրաղետական հանձնաժողովի կողմից: Ընդհանուր առմամբ հանրաղետորյունում մեղալի հայտները կազմում էին 435 աշակերտ, որից 367-ը ուկե մեղալի համար:

ժամանեց 12-ական հանճնարարություն դարունակող 4 տարերակներ (մնացած 60-ը նախընտել են բնություններ հանճնել տեղերու ընդհանուր կարգով):

նական հանձնաժողովը,որ ընդգրկված են մարզերի լավագույն կրօջախները Ռելիայացնող 42 մասնագետներ, կակսի աշխատանքների ստոգումը: Ի տարբերություն նախորդ տիտուար հանրապետականություն հազարի այդ նորատակն էր հետաղնողում:

Հաջորդ բնուրյունը հայոց լեզու տեղի կունենա հունիսի 14-ին:

Մանկական աշխատանքների զուգահանդես

Արարկիրի համայնքի «Հայությաց տաճառ» երեխաների զեղանկարչական և բանդակագործական աշխատանքների ցուցահանդիսը բացվեց երեկ ՄԱԿ-ի հայկական ներկայացուցարյան ճեմարատակում: Սա մանկական կենտրոնի երերորդ ցուցադրություն է այս ժամկետում: Նախորդը անցյալ տարվա զարնանը ի շարու այլ զեղագիտական կենտրոնների աշխատանքների, նվիրված է բնության դաշտանուրյան օրվան: Այս անգամ առիջը հունիսի 1-ը Մանուկների դաշտանուրյան օրն էր (ուշացումը դպյամանավորված էր սրահի նորոգումով): Ներկայացված էին տաճ 21 սաների աշխատանքները: Ի տարբերություն նախորդի, այս անգամ թմբաշիկան

